

Гавраилъ Хлътовъ застана предъ него студень и сърдитъ. Очитъ му гледаха нѣкжде надъ главата на турчина къмъ синия гордъ Балканъ.

— Е, заминавашъ ли? — запита турчинътъ.

— Заминавамъ!

— За Анадола ли?

— За Анадола!

— Върви на добъръ часъ! Па гдето те задържахме, нека ти бжде урокъ. Други пжтъ да не се голѣмишъ и да не мислишъ, че си чорбаджия. Свободень си!

Гавраилъ мълкомъ слѣзе по стълбитъ, отвърза и обюзда коня си, ловко скочи на сѣдлото, после приближи до чердака и съ сърдитъ, злокобенъ гласъ каза:

— Ефендимъ, днесъ азъ не съмъ показвалъ голѣмство, а само искахъ да се сбогувамъ весело съ родното си село. Това не стана, но друго ще стане: азъ рано или късно, ще се върна въ село наистина голѣмецъ. Тогава и хаджи Райчо, и хаджи Маринчо, и дѣдо Лулко, и ти ефендимъ, на колѣне ще ме посрещнете! . . .

Преди каймакаминътъ да успѣе да замахне съ камшика си, Гавраилъ шпорна коня и като стрела полетѣ по прашния пжтъ.

* * *

Следъ десетъ години, презъ месецъ априль на славната 1876 година, Копривщица първа развѣ знамето на революцията въ България. На 19 априль пазарджишкия полицаи Неджибъ-ага влѣзе въ Копривщица съ 10 души конни стражари, за да арестува първенцитъ на мѣстния революционенъ комитетъ, които бѣха предадени. Копривщенци не позволиха това, възстанаха и на 20 априль нападаха конака. Шестъ дни смѣлитъ възстаници се бориха съ башибозушкитъ орди. На 27 априль Копривщица бѣ превзета. Населението се разбѣга по горитъ, за да се запази отъ куршумитъ и ятаганитъ.

* * *

На една малка полянка всрѣдъ гжста, непроходима гора се бѣше спрѣла група бѣглци отъ Копривщица. Нѣкой тихо разправяше:

— Видѣхъ Бенковски. Летѣше, като вихъръ на единъ черъ жребецъ. Сжщо като царъ. А следъ него свита. И всѣки, който го срещнеше, падаше на колѣне. И, знаете ли, азъ съмъ увѣренъ, че този Бенковски е нашиятъ съселянинъ Гавраилъ Хлътовъ. Познахъ го, ви казвамъ . . .